

ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ
ΤΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ ΕΡΕΥΝΗΣ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

I. Εὐ. Καραμπελιάς

Ὁ διευθυντής τοῦ Κέντρου κατὰ τὸ τρέχον ἔτος συνέταξε τὸ χρονικὸ τοῦ Βυζαντινορρωμαϊκοῦ δικαίου ποὺ δημοσιεύει στὴν ἔγκριτη νομικὴ ἐπιθεώρηση *Revue Historique de Droit français et Etranger* (τόμος τοῦ 2004), ἐπισκόπηση τῶν θεσμῶν τῆς Ἰσπερης Ἀρχαιότητος καὶ τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας. Ἐπίσης ἐδημοσίευσε στὸν 37ο τόμο τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ ΚΕΙΕΔ τὶς ἀκόλουθες μελέτες: “*Le droit ecclésiastique byzantin dans ses rapports avec le droit impérial (du IVe au XIIe siècle)*” καὶ “*Les sujets et les factions de l’empire d’Orient et leur rôle constitutionnel pendant l’Antiquité Tardive*”, καθὼς καὶ τὴ μονογραφία “*Recherches sur la condition juridique et sociale de la fille unique dans le monde Grec ancien excepté Athènes*” (Ἀθήνα 2004, Παράρτημα 5 τοῦ 37ου τόμου τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ ΚΕΙΕΔ). Ἔλαβε μέρος σὲ δύο συνέδρια: α) στὴ νομικὴ σχολὴ τῶν Παρισίων (Paris II, 3-4 Ὀκτ. 2004) μὲ ἀνακοίνωση σχετικὰ μὲ τὴν κατάθεση μαρτύρων ἐνώπιον τοῦ ρωμαίου καὶ βυζαντινοῦ δικαστῆ καὶ β) στὴ συνάντηση τῶν ἐλλήνων ἱστορικῶν τοῦ δικαίου στὴν Κομοτηνὴ (22-24 Ὀκτ. 2004) μὲ ἀνακοίνωση σχετικὰ μὲ τὸ δίκαιο τῆς Φραγκοκρατίας (13ος-14ος αἰ.).

II. Α. Παπαρρήγα-Ἀρτεμιάδη

Κατὰ τὸ ἔτος 2004, ὀλοκλήρωσε τὴ συγγραφὴ μελέτης μὲ θέμα: «Ἑλληνικὲς ἱατρικὲς-φιλοσοφικὲς ἐπιδράσεις ἀναφερόμενες στὴν πώληση κατὰ τὸ ρωμαιοβυζαντινὸ δίκαιο» σελ. 31, ἡ ὁποία θὰ δημοσιευθεῖ στὸν ὑπὸ ἔκδοση τόμο (38ο/2004) τῆς Ἐπετηρίδος τοῦ ΚΕΙΕΔ. Ἡ μελέτη ἀναφέρεται στὸ ἀγορανομικὸ σύστημα εὐθύνης τῶν πωλητῶν δούλων καὶ ὑπόζυγιων ποὺ καθιερώθηκε, ἤδη ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ 2ου αἰ. π.Χ., μὲ τὰ διατάγματα τῶν aediles curules γιὰ νὰ συμπεριληφθεῖ στὴ συνέχεια στὸ ἰουστινιάνειο δίκαιο καί, δι’ αὐτοῦ, στὰ βυζαντινὰ νομικὰ κείμενα. Τὸ ἀντικείμενο τῆς ἔρευνας ἐστιάζεται, ἀφενὸς μὲν στὶς ἰουστινιάνειες καὶ βυζαντινὲς νομικὲς πηγές, τὶς ἀναφερόμενες στὴν περιπτωσιολογία τῶν νοσημάτων τῶν ἐκποιηθέντων δούλων καὶ ὑπόζυγιων, ποὺ δύνανται νὰ ἀναστρέψουν τὴν πώληση, ἀφετέρου δὲ σὲ ἀντίστοιχα χωρία ἔργων τοῦ ἱατροφιλοσόφου Γαληνοῦ (2ος αἰ. μ.Χ.), ὅπου ἀποδίδεται ἡ ἔννοια τῆς νόσου καὶ ἀναλύονται τὰ εἰδικότερα κριτήρια ποὺ πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὴ θεωρητι-

κή της προσέγγιση. Ἀπὸ τὴν ἀντιπαράθεση δὲ τῶν ἀνωτέρω νομικῶν χωρίων τοῦ ρωμαιοβυζαντινοῦ δικαίου καὶ τῶν σχετικῶν ἀποσπασμάτων τοῦ Γαληνοῦ, ποὺ ἀντλοῦνται κυρίως ἀπὸ τὸ ἔργο του *Θεραπευτικὴ μέθοδος*, προκύπτει ἡ πιθανὴ ἔντονη ἐπίδραση ποὺ ἄσκησε ὁ ἰατροφιλοσοφικὸς στοχασμὸς στὴ διαμόρφωση τῆς νομικῆς βαρύνουσας ἐννοίας τῆς ἀσθενείας, τόσο στὰ σχετικὰ ἀποσπάσματα τῶν «κλασικῶν» ρωμαίων νομικῶν ποὺ συμπεριελήφθησαν στὸν *Πανδέκτη*, ὅσο καὶ στὰ μετέπειτα βυζαντινὰ νομοθετήματα τῶν *Βασιλικῶν*, τῆς *Μεγάλης Συνόψεως* καὶ τῆς *Εἰσαγωγῆς* (*Ἐπαναγωγῆς*). Ἐπίσης δημοσίευσε στὸν 37ο τόμο τῆς ἐπετηρίδος τοῦ ΚΕΙΕΔ μελέτη μὲ θέμα: «*Εἰρηναρχοὶ τῆς Μ. Ἀσίας. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων καὶ ἐνεργειῶν τους σὲ ὑποθέσεις ληστείας (D.48.3.6, Marc. De jud. publ.)*», σελ. 18. Ἡ μελέτη ἀναφέρεται στὴ λειτουργία τοῦ θεσμοῦ τῶν εἰρηναρχῶν τῆς Μ. Ἀσίας κατὰ τὴ ρωμαϊκὴ περίοδο καὶ εἰδικότερα στὴν ποινικὴ προδικασία ποὺ ἴσχυε κατὰ τὴν ἄσκηση τοῦ δικαστικοῦ τοῦ ἔργου ἐπὶ ἐγκλημάτων ληστείας. Παράλληλα μελετῶνται οἱ πιθανὲς ἀναλογίαι ἀνάμεσα στὸν τρόπο ἄσκησης τῶν ἀνακριτικῶν καθηκόντων τῶν ἀρχῶν αὐτῶν μὲ ἀντίστοιχες δικονομικὲς πρακτικὲς, ἀναπτυχθεῖσες, κυρίως, κατὰ τὴν κλασικὴ ἀρχαιότητα. Τέλος, κατὰ τὸ ἔτος 2004, ἡ ἴδια ἐρευνήτρια ἄρχισε τὴν ἐπεξεργασία τοῦ φωτοτυπηθέντος ὕλικου ἐγγράφων τῆς μεταβυζαντινῆς περιόδου, τῶν ὁποίων ἡ συλλογὴ ἔχει ὡς σκοπὸ τὴν ὀλοκλήρωση τοῦ «*Περιγράμματος τοῦ Μεταβυζαντινοῦ Δικαίου*» στὰ πλαίσια σχετικοῦ ἐρευνητικοῦ προγράμματος ποὺ ἔχει ἀναλάβει τὸ ΚΕΙΕΔ.

III. Δ. Καραμπούλα

Ἡ ἐρευνήτρια Δήμητρα Καραμπούλα ἀσχολήθηκε κατὰ τὸ ἔτος 2004 μὲ τὴν ἔρευνα νομικῶν πηγῶν, οἱ ὁποῖες ἀφοροῦν στὴν ἐξέλιξη τοῦ θεσμοῦ τοῦ συμβουλίου τοῦ αὐτοκράτορα ἀπὸ τὸν Αὐγούστο (*consilium principis*) ἕως καὶ τὸν Ἰουστινιανὸν (*consistorium principis*). Ἡ ἔρευνα αὐτὴ εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα τὴ συγγραφὴ μελέτης μὲ τὸν τίτλο «*Consilium Principis - Consistorium Principis*» Τὸ συμβούλιο τοῦ αὐτοκράτορα ἀπὸ τὸν Αὐγούστο (*consilium principis*) ἕως καὶ τὸν Ἰουστινιανὸν (*consistorium principis*), ἡ ὁποία θὰ δημοσιευθεῖ στὸν 38ο τόμο τῆς Ἐπετηρίδας τοῦ ΚΕΙΕΔ.

Μὲ βάση τὴν ἔρευνα αὐτὴ κατέληξε σὲ μιὰ σειρά συμπερασμάτων καὶ πρωταρχικὰ στὸ ὅτι οἱ ρόλοι τῶν συλλογικῶν αὐτῶν ὀργάνων τοῦ *consilium principis*, τῆς περιόδου τῆς ἡγεμονίας, καὶ τοῦ *consistorium principis*, τῆς περιόδου τῆς ὕστερης ἀρχαιότητος, ἐναρμονίζονται μὲ τὴν ἐκάστοτε πολιτικὴν θέσιν τοῦ

αυτοκράτορα. Έτσι τὸ μὲν *consilium* πλαισιώνει καὶ ἐνισχύει τὸν αυτοκρατορικό ρόλο σὲ μία περίοδο, ὅπου ἡ ἰσχύς του διαρκῶς ἐνδυναμώνεται, ἐνῶ τὸ *consistorium principis* ἀποτελεῖ θεσμὸ περιοριστικὸ τῆς αυτοκρατορικῆς ἐξουσίας σὲ μία περίοδο ὅπου τὸ αυτοκρατορικό ἀξίωμα ὑπόκειται σὲ κανόνες. Ὁ αυτοκράτωρ ἀποφασίζει μετὰ ἀπὸ σύσκεψη μὲ τὸ συμβούλιό του (*consistorium principis*), ὅσον ἀφορᾷ ζητήματα, τὰ ὁποῖα ἄπτονται τόσο τῶν δικαστικῶν, ὅσον καὶ τῶν διοικητικῶν ἀρμοδιοτήτων του. Ἡ συνέλευση τῶν *comites intra palatium* ἢ *intra consistorium* λειτουργεῖ ὡς ποινικὸ δικαστήριον γιὰ ἐγκλήματα, τὰ ὁποῖα διαπράττουν ὑψηλόβαθμοι ἀξιωματοῦχοι καὶ ὡς ἐφετεῖο σὲ περιπτώσεις ποινικοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀστικοῦ δικαίου. Κατὰ τὴ διαδικασία δὲ τῆς κατάρτισης τῶν νόμων, τὸ συγκεκριμένο συμβούλιο ἔχει ρόλο συμβουλευτικὸ καὶ γνωμοδοτικὸ ὄργανου, οἱ ἀποφάσεις του δὲ ἔχουν θέση αὐθεντικῆς ἐρμηνείας.

Ἡ ἴδια ἐρευνήτρια δημοσίευσε τὴ μελέτη «Ἡ προσωπικὴ περιουσία τῆς Αὐγούστας: Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν διατάξεων γιὰ τὴν αυτοκρατορικὴ περιουσία στὸν Θεοδοσιανὸ κώδικα καὶ στὴν Ἰουστινιάνεια νομοθεσία», στὸν 37ο τόμο τῆς Ἐπετηρίδας τοῦ ΚΕΙΕΔ (2003).

Παράλληλα συμμετεῖχε στὴν ἐπεξεργασία τοῦ συγκεντρωθέντος ὕλικου γιὰ τὸ Συμπλήρωμα στὸ Περίγραμμα Γκίνη.

IV. Ἡλίας Ν. Ἀρναούτογλου

Δημοσίευσε ἄρθρο μὲ τίτλο “Aspects of oral law in archaic Greece” στὸν τόμο τῶν Cairns, D.L. & R.A. Knox (eds) *Law, Rhetoric and comedy in Classical Athens. Essays in honour of Douglas M. MacDowell*, 1-11, London 2004. Δημοσιεύτηκαν δύο ἄρθρα του μὲ τίτλο «Ἐργαστηριότοποι καὶ πρωτομάστορες στὴν Τριπολιτὰ τὸ 1823» *Πελοποννησιακά* 26 (2001-2002) [2003] 145-151 καὶ «...νομομαθέστατος, καίπερ ἄγευστος τῆς νομικῆς ἐπιστήμης, Νικ. Ε. Γερακάρης (1782-1842)», *Δελτίο τοῦ ΚΕΙΝΕ* 3 (2003) 47-63. Συνέχισε τὴ συλλογὴ ὕλικου γιὰ τὴν ἐκπόνηση μονογραφίας μὲ θέμα «Τὸ δίκαιο στὴν ἑλληνιστικὴ Ἀθήνα». Συμμετεῖχε στὴν ἐπεξεργασία τοῦ συγκεντρωθέντος ὕλικου γιὰ τὸ Συμπλήρωμα στὸ Περίγραμμα Γκίνη. Συνέχισε τὴν ἐνημέρωση τοῦ ἀφιερωμένου στὸ μεταβυζαντινὸ δίκαιο δικτυακοῦ τόπου www.geocities.com/ekeied. Συνέχισε τὴ συνεργασία του μὲ τὸν καθηγητὴ Dr. David Mirhady καὶ ἀπὸ κοινῶ ἐνημέρωσαν καὶ ἀνανέωσαν τὴν ἐμφάνιση καὶ τὸ περιεχόμενο τοῦ δικτυακοῦ τόπου, τοῦ ἀφιερωμένου στὰ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ δίκαια μέχρι τὸν 4ο αἰῶνα π.Χ. www.sfu.ca/nomoi.

Συμμετείχε στο συνέδριο *The Greek city after the classical age. Second workshop: "Communities within the city"* Royal Holloway, University of London, 17th-19th June 2004, με ανακοίνωση με τίτλο "Status, identity and assimilation in private religious associations in Hellenistic Athens". Συμμετείχε στην 29th Conference of the GIREA "*Fear of slaves – fear of enslavement in the ancient Mediterranean (Discourse, representations, practices)*" Rhethymnon, 4-7 November 2004, με ανακοίνωση με τίτλο "The fear of slaves in ancient Greek legal texts". Συμμετείχε στην 7η συνάντηση των Ἑλλήνων ἱστορικῶν τοῦ δικαίου, Κομοτηνή, 22-24 Ὀκτωβρίου 2004, με ανακοίνωση με τίτλο «Ἀνθρωπινὸν καὶ δίκαιον. Ἡ περίπτωση τῶν ἀνθρωπωνυμίων μετὰ τὴν κατάληξιν -θεμιας».

Ὁλοκλήρωσε τὴ συγγραφή του «Κεφάλαιο 6: Ὁ ἐλληνιστικὸς κόσμος (323-146 π.Χ.)» στὰ πλαίσια τοῦ προγράμματος συγγραφῆς νέων σχολικῶν ἐγχειριδίων Ἱστορίας γιὰ τὴν Α΄ Γυμνασίου τῶν μειονοτικῶν σχολείων τῆς Θράκης.

V. Ἰωάννης Χατζάκης

Συνέχισε τὴ συλλογὴ ὑλικοῦ (βιβλιογραφία καὶ ἀποδελτίωση πηγῶν) γιὰ τὴν ἐκπόνηση ἐπιστημονικῆς μελέτης με ἀντικείμενο τὴν παρουσίαση τῶν Πηγῶν τοῦ Κρητικοῦ Δικαίου κατὰ τὴν περίοδο τῆς Βενετοκρατίας (Πρόγραμμα τοῦ Ἰνστιτούτου Ἱστορίας τοῦ Κρητικοῦ Δικαίου). Δημοσίευσε μονογραφία γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο τοῦ Ἰουστινιανοῦ στὶς ἐκδόσεις Περισκόπιο. Ὑπέβαλε γιὰ δημοσίευση στὴν ἐπόμενη Ἐπετηρίδα τοῦ Κέντρου ἄρθρο με θέμα «"Φυσικὰ τέκνα" στὴ βενετοκρατούμενη Κρήτη. Ἀρχαϊκὰς μαρτυρίες καὶ νομικὰς προεκτάσεις ἑνὸς κοινωνικοῦ φαινομένου». Συμμετείχε στὴν ἐπεξεργασία τοῦ συγκεντρωθέντος ὑλικοῦ γιὰ τὸ Συμπλήρωμα στὸ Περίγραμμα Γκίνη.

Συμμετείχε στὴν 7η Συνάντηση τῶν Ἑλλήνων Ἱστορικῶν τοῦ Δικαίου, Κομοτηνή, 22-24 Ὀκτωβρίου 2004, με ανακοίνωση με τίτλο «"... ut una Deo volente facta republica legum ..." Ἡ Pragmatica Sanctio καὶ ἡ ἐπέκτασή τῆς ἰουστινιάνειας κωδικοποιήσεως στὴν Ἰταλία».

[Εὐ. Καραμπελιάς]

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ἐξελέγη Διευθύντρια τοῦ Κέντρου ἡ κ. Μαρία-Γεωργία Στυλιανούδη, ἡ ὁποία ὀρκίστηκε καὶ ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά της στίς 11 Νοεμβρίου 2004.

Παραιτήθηκε ἀπὸ τὸ Κέντρο ἡ ἐρευνήτρια κ. Εὐα Καλπουρτζῆ, λόγω ἐκλογῆς της στὸ Πάντειο Πανεπιστήμιο, σὲ θέση ἀναπληρώτριας καθηγήτριας στὸ τμῆμα Κοινωνικῆς Ἀνθρωπολογίας.

Ἐργάζονται ἀπὸ τὸν Ἰανουάριο 2004 ὡς ἐξωτερικοὶ ἐπιστημονικοὶ συνεργάτες μὲ σύμβαση ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐρευνῶν οἱ:

- Δρ. Γιούτα Μπάκα, κοινωνικὴ ἀνθρωπολόγος
- Σπυρίδων Κουλοχέρης, δικηγόρος, Νομικὸ Τμῆμα ΕΣΠ.

Ἐρευνητικὲς δραστηριότητες τοῦ Κέντρου

Α. Συνεχίζεται ἡ μεγάλη ἔρευνα μὲ γενικὸ τίτλο «Οἱ ἐπιπτώσεις τῆς οικονομικῆς μεταναστεύσεως στὴν Ἑλληνικὴ κοινωνία». Ἡ ἔρευνα μὲ τὴ συνδρομὴ ἐξωτερικῶν συνεργατῶν στοχεύει στὴ συγκρότηση στὴν Ἀκαδημία μιᾶς σταθερῆς βάσεως δεδομένων γιὰ τοὺς μετανάστες στὴν Ἑλλάδα (τὰ ὑφιστάμενα στοιχεία, μελέτες, πληροφορίες ἀπὸ τὰ ἀρμόδια Ὑπουργεῖα, τὶς ὑπηρεσίες καὶ ἄλλους φορεῖς, νομοθεσία κτλ.), τὴ συνεχῆ ἐνημέρωση καὶ ἀνανέωση τῶν σχετικῶν δεδομένων καὶ τὴν ἀξιοποίηση τῶν δεδομένων αὐτῶν γιὰ ἐρευνητικοὺς σκοποὺς, γιὰ συνεργασίες μὲ ἐπιστημονικοὺς καὶ ἄλλους φορεῖς, γιὰ διοργάνωση ἡμερίδων στὴν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν, κτλ.).

Ὅπως καὶ πέρσι, στὸ πλαίσιο τῆς συνεργασίας τοῦ ΚΕΕΚ μὲ τὸ τμῆμα Ἀνθρωπολογίας τοῦ Παντείου Πανεπιστημίου, ἡ ἔρευνα αὐτὴ ἀναπτύχθηκε σημαντικὰ χάρις στὴ συνδρομὴ ομάδων φοιτητῶν ποὺ ἤρθαν στὸ ΚΕΕΚ γιὰ «πρακτικὴ ἀσκηση» καὶ συμμετεῖχαν ὡς βοηθοὶ ἔρευνας στὸ πρῶτο καὶ στὸ δεύτερο στάδιο τῆς ἔρευνας γιὰ τοὺς μετανάστες στὴν Ἑλλάδα. Δηλαδή:

α- ἀφενὸς στὴ συλλογὴ στατιστικῶν καὶ ἀπογραφικῶν δεδομένων γιὰ τοὺς μετανάστες, τὴ συγκέντρωση τῶν ὁποίων σχετικῶν ἀδημοσίευτων μελετῶν καὶ κυρίως, τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας καὶ ἀρθρογραφίας.

β- ἀφετέρου στὴ συστηματικὴ ὁργάνωση αὐτοῦ τοῦ ὕλικου καὶ ἀκολούθως σὲ μία πρώτη ἀξιολόγηση τῶν συλλεγμένων πληροφοριῶν.

γ- ἐπίσης, δειγματοληπτικὰ, ἔγιναν συνεντεύξεις σὲ μετανάστες, σὲ σύλλογο μεταναστῶν καὶ σὲ ὑπεύθυνους διαφόρων ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν.

Συμπερασματικά, σέ αυτό τὸ στάδιο μποροῦμε ν' ἀναφέρουμε τὴν οὐσιαστικὴ ἀδιαφάνεια καὶ ἔλλειψη συνεργασίας ἀπὸ ὀρισμένους φορεῖς (ὑπηρεσίες Ὑπουργείων), μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐλλειπτικὴ εἰκόνα τῆς τρέχουσας κατάστασης στὴν Ἑλλάδα.

Β. Ὁλοκληρώθηκε μὲ ἐπιτυχία καὶ ἐντὸς τῶν καθορισμένων ἡμερομηνιῶν ἡ πρώτη φάση τοῦ ἐρευνητικοῦ προγράμματος, «Μετανάστευση στὴν Ἑλλάδα: Τὸ νομικὸ καθεστῶς», μὲ ἐπιστημονικὸ ὑπεύθυνο τὸν ἀκαδημαϊκὸ καθ. Κ. Γ. Μητσόπουλο, διευθύντρια ἔρευνας τὴν κ. Στυλιανούδη καὶ ἐξωτερικοὺς συνεργάτες τούς: Δρ. Γιούτα Μπάκα, κοινωνικὴ ἀνθρωπολόγο καὶ κ. Σπυρίδωνα Κουλοχέρη, δικηγόρο, Νομικὸ Τμῆμα ΕΣΠ. Τὸ πρόγραμμα χρηματοδοτεῖται ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Ἐρευνῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

Περιλαμβάνει τίς θεματικές:

1. Τὸ νομικὸ καθεστῶς τῶν μεταναστῶν στὴν Ἑλλάδα
2. Τὸ νομικὸ καθεστῶς τοῦ «πρόσφυγα» ὡς τακτικὴ ἐπιβίωσης
3. «Εἴσοδος» καὶ «παραμονή»: Δύο παράμετροι νομιμότητας καὶ παρανομίας.

Τὰ πρῶτα δεδομένα τῆς ἔρευνας παρουσιάστηκαν στὸ Διεθνὲς Συνέδριο τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑταιρείας Κοινωνικῶν Ἀνθρωπολόγων (EASA) ποὺ ἔγινε στὴ Βιέννη ἀπὸ 8-12 Σεπτεμβρίου 2004, ὡς ἑξῆς:

– *A Case Study with Undocumented Migrants on the Greek-Turkish Border*, ἀπὸ τὴν κ. Μπάκα στὴν ὁμάδα ἐργασίας τοῦ συνεδρίου μὲ θέμα «Managing Proximity and Assymetry in Border Encounters»

– *Anthropology of Law or Legal anthropology: Some Epistemological Issues* ἀπὸ τὴν κ. Στυλιανούδη στὴν ὁμάδα ἐργασίας μὲ θέμα «At the Heart of every Society: Reintegrating Legal Anthropology into Social Anthropology».

Γ. Συνέχιση τῆς ἔρευνας γιὰ τὴ «Λαϊκὴ οἰκογένεια στὴν πρωτεύουσα», ἔρευνα ἡ ὁποία θὰ ὀλοκληρωθεῖ μέσα στὸν ἐπόμενο χρόνο. Εἰδικότερα, ἔγινε ἡ ἐπεξεργασία τῶν στατιστικῶν στοιχείων τῆς Ἀπογραφῆς τοῦ 1991 καὶ τοῦ 2001.

Ἄλλες δραστηριότητες τοῦ Κέντρου

– Ἐνεργὴ συμμετοχὴ στὸ πανεπιστημιακὸ πρόγραμμα γιὰ τὴν «Πρακτικὴ ἀσκήση φοιτητῶν», μὲ τὴν ἐκπαίδευση καὶ συμμετοχὴ τῶν φοιτητῶν ὡς βοηθῶν ἔρευνας, στὴν ἐρευνητικὴ δραστηριότητα τοῦ Κέντρου. Ὑποδέχτηκε κατὰ τὸ διάστημα:

α) 27 Ἀπριλίου - 27 Ἰουνίου 2004, τέσσερις φοιτητὲς τοῦ τμήματος Κοινωνικῆς Ἀνθρωπολογίας καὶ Κοινωνικῆς Πολιτικῆς τοῦ Παντείου Πανεπιστημίου. Ἀπὸ αὐτοὺς ὁ ἓνας ζήτησε καὶ παρέμεινε σὲ ἐθελοντικὴ ἐργασία στὸ Κέντρο, ἐπειδὴ θεώρησε ὅτι ἡ ἐκπαίδευση ποὺ παρέχει τὸ Κέντρο εἶναι σημαντικὴ γιὰ τὴ μέλλουσα πορεία του.

β) 10 Ὀκτωβρίου - 10 Δεκεμβρίου 2004, μία φοιτήτρια τοῦ τμήματος Κοινωνικῆς Ἀνθρωπολογίας καὶ Κοινωνικῆς Πολιτικῆς τοῦ Παντείου Πανεπιστημίου.

Ἄλλες δραστηριότητες τοῦ Ἐρευνητικοῦ Προσωπικοῦ τοῦ Κέντρου

1. Μ.-Γ. Στυλιανούδη, Διευθύντρια

Δημοσίευσε:

1) Τὸ ἄρθρο «*Roi, loi, espace et cosmologie : le camp militaire traditionnel en Éthiopie*», στὸ περιοδικὸ *Droit et Cultures, Revue semestrielle d'anthropologie et d'histoire*, στὸ ἀφιέρωμα *La fonction de juger, Égypte ancienne et Mésopotamie*, τεῦχος 2004/1: 47. Μαζὶ μὲ τὸν Alexandros-Ph. Lagopoulos.

2) Τὸ κεφάλαιο «*Prejudice and Institution, Change and Resistance: Dismantling the Children's Psychiatric Hospital of Attica*», στὸ βιβλίο *Perspectives in Cross-Cultural Psychiatry*, μὲ ἐπιμελητεία τῶν Anna M. Georgiopoulos καὶ Jerrold F. Rosenbaum, New York Lippinkot Williams & Wilkins. Μαζὶ μὲ τοὺς Stelios Stylianidis καὶ Panayiotis Chondros.

3) Τὸ ἄρθρο «*Ἀγώνας καὶ Θέαμα: Στὸ θέατρο τοῦ ποδοσφαιρικοῦ ἀγώνα*», στὸ εἰδικὸ Ἀφιέρωμα στὸν Ἀθλητισμὸ τοῦ περιοδικοῦ *Σύγχρονα Θέματα*, τεῦχος 85, Ἰουλίου 2004.

2. Ἀλίκη Βαξεβάνογλου, ἐρευνήτρια β' βαθμίδας

Ἐκπόνησε ἔρευνα μὲ θέμα τὸ «Μορφωτικὸ ἐπίπεδο τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τὰ 50 τελευταῖα χρόνια», βασισμένη στὰ ἀναλυτικὰ στοιχεῖα τῶν ἀπογραφῶν τῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Ἑλλάδος.

Δημοσίευσε συνοπτικὸ ἄρθρο μὲ θέμα «Τὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ» στὴν ἐφημερίδα *Καθημερινή* στίς 25-7-2004.

Ἐξέδωσε τὴ μελέτη γιὰ τὴν «Ἱστορία τῆς Σιβιτανιδείου Σχολῆς» (300 σελίδες κείμενο καὶ 20 φωτογραφίες), ἀποτέλεσμα μιᾶς συνεργασίας της μὲ τὸ Κέντρο Νεοελληνικῶν Ἐρευνῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Ἐρευνῶν καὶ τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τῆς Σιβιτανιδείου Σχολῆς. Ἀθήνα: Μελάνα.

[Μαρία-Γεωργία Στυλιανούδη]

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Κατά τὸ ἔτος 2004, ἐξεδόθη ἡ Ἐπετηρὶς Φιλοσοφία, τόμος 34, τοῦ Κέντρου, μὲ τὴ φροντίδα τῶν ἐρευνητῶν του, ὅπως καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἐνῶ βρίσκεται ὑπὸ ἐκτύπωση ὁ τόμος 35 τοῦ ἔτους 2005. Ὁ τόμος 34 περιλαμβάνει πάνω ἀπὸ 25 ἄρθρα καὶ ἀνακοινώσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων τῶν ἀρμοδίων ἀκαδημαϊκῶν τοῦ Κέντρου, τῶν ἐρευνητῶν του, καθὼς καὶ διακεκριμένων ἐλλήνων καὶ ξένων φιλοσόφων καὶ ἱστορικῶν τῆς φιλοσοφίας. Ἡ θεματικὴ τοῦ τόμου κατὰ τὸ 2004 ἦταν ἐπικεντρωμένη στὴν Ἠθικὴ φιλοσοφία καὶ οἱ δημοσιευμένες μελέτες ἀφοροῦν στὴ διερεύνησίν της τόσο ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς συστηματικῆς φιλοσοφίας, ὅσο καὶ ἀπὸ ἐκείνην τῆς ἱστορίας τῆς φιλοσοφίας καὶ καλύπτουν τὴ χρονικὴ περίοδο ἀπὸ τὴν Ἠθικὴ στὸν Ἡράκλειτο ἕως καὶ τὴν Ἠθικὴ τῆς ἐλληνιστικῆς φιλοσοφίας.

Οἱ ἐρευνητὲς συμμετέχουν στὰ παρακάτω ἐρευνητικὰ προγράμματα:

α) συγγραφὴ πρωτοτύπων ἄρθρων μὲ θέμα τὸν Πολιτικὸ τοῦ Πλάτωνος (ὑπεύθ. προγράμματος ὁ Ἀκαδημαϊκὸς Κ.Ι. Δεσποτόπουλος).

β) «Τύχη καὶ ἀναγκαιότητα στὴν ἐλληνικὴ φιλοσοφία ἀπὸ τὴν πρώιμη ὡς τὴν ὕστερη βυζαντινὴ περίοδόν της» (ὑπεύθ. προγράμματος ὁ Ἀκαδημαϊκὸς Ε. Μουτσόπουλος).

Ἐπίσης, οἱ ἐρευνητὲς τοῦ Κέντρου συμμετεῖχαν σὲ ἐλληνικὰ καὶ διεθνῆ συνέδρια μὲ πρωτότυπες ἀνακοινώσεις καὶ δημοσίευσαν πρωτότυπες μελέτες σὲ ἐλληνικὰ καὶ διεθνῆ περιοδικά.

Ἐτοιμάζονται οἱ μονογραφίες τὶς ὁποῖες ἔχουν ἀναλάβει ἀπὸ κοινῶ οἱ ὑπεύθυνοι ἀκαδημαϊκοὶ καὶ οἱ ἐρευνητὲς καὶ ἔχουν ὡς ἀντικείμενο εἴτε τὴ φιλοσοφία τῶν ἀξιών (Ε. Μουτσόπουλος) εἴτε τὸν προσωκρατικὸ φιλόσοφο Ἀναξαγόρα (Ἀ. Ἀραβαντινοῦ) εἴτε τὴν κλασσικὴ φιλοσοφία καὶ τὴν ἔννοια τοῦ «εἶναι» (Δ. Καπάντασης) εἴτε τὴ βυζαντινὴ φιλοσοφία καὶ τὸν ἀριστοτελικὸ σχολιαστὴ Μιχαήλ Ἐφέσιο (Γ. Ἀραμπατζῆς).

Κατὰ τὸ ἔτος 2004, συνεχίσθηκε ἐρευνητικὸ πρόγραμμα ὑποστηριζόμενο ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Ἐρευνῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν, μὲ ἀντικείμενο τὴ βιβλιοθήκη τοῦ Κέντρου Ἐρεύνης τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας καὶ τὴν περαιτέρω τεκμηρίωσίν της.

[Ἄννα Ἀραβαντινοῦ-Μπουρλογιάννη]